

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 132/2016
14.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца И.А. из Н., чији је пуномоћник М.Ј., адвокат из Н., против тужене Републике Србије, Министарства правде, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1201/15 од 16.09.2015. године, у седници одржаној 14.04.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1201/15 од 16.09.2015. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба тужене, као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Нишу П 3699/14 од 03.04.2015. године у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу И.А. из Н., на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности и претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати 250.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 03.04.2015. године па до исплате.

У осталом делу ревизија тужиоца **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 3699/14 од 03.04.2015. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности и претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати 250.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 03.04.2015. године па до коначне исплате, док је у преосталом делу одбијен тужбени захтев тужиоца од досуђених па до тражених 710.000,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка од 50.600,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде, док је за веће тражење трошкова захтев одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1201/15 од 16.09.2015. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу става првог изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати 150.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 03.04.2015. године до коначне исплате, док је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена исплати до 250.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка од 46.600,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), па је нашао да је ревизија тужиоца делимично основана, а делимично неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка, због којих се, применом члана 407. став 1. ЗПП, ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужиоцу је одређен притвор решењем Општинског суда у Нишу Кв 237/08 од 05.03.2008. године, а који се рачунао од 24.09.2008. године када је тужилац лишен слободе и који је укинут решењем Општинског суда у Нишу КВ 1608/08 од 03.12.2008. године, када је тужилац одмах пуштен на слободу. Наиме, тужилац је у време када је било донето решење о одређивању притвора већ био на издржавању казне затвора за друго кривично дело по правноснажној пресуди Општинског суда у Нишу К 1935/07 од 01.02.2008. године, а осуђен је на јединствену казну затвора у трајању од 11 месеци у коју му се урачунава и време проведено у притвору почев од 21.09.2007. године, с тим да је отпуштен са издржавања казне затвора 21.08.2008. године. Пресудом Основног суда у Нишу К 785/10 од 20.09.2011. године, тужилац је ослобођен оптужбе да је као саизвршилац извршио продужено кривично дело тешке крађе, а која је потврђена пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 1346/12 од 24.05.2013. године. Тужилац је пре подношења тужбе у овој правној ствари поднео захтев туженој за накнаду штете, али Комисија за утврђивање врсте и висине накнаде штете због неоснованог лишења слободе и неосноване осуде његов захтев није разматрала. Тужилац је у време лишења слободе започео процес ресоцијализације и имао је породичне и здравствене проблеме, а ново хапшење је проузроковало нове негативне реакције средине.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је делимично основан тужбени захтев тужиоца и обавезао тужену да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности и претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати 250.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, док је у преосталом делу одбио тужбени захтев за исплату од још 460.000,00 динара. Међутим, побијаном одлуком првостепена пресуда је преиначена и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова по основу неоснованог лишења слободе исплати 150.000,00 динара са каматом од дана доношења првостепене пресуде до исплате, закључивши да је накнада нематеријалне штете превисоко одмерена и да је у супротности са правилном из одредбе члана 200. Закона о облигационим односима, због чега је у преосталом делу одбио тужбени захтев за исплату од још 560.000,00 динара са припадајућом каматом.

Основано у ревизији тужилац истиче да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду у делу одлуке о висини накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе.

Наиме, Врховни касациони суд, имајући у виду све околности од значаја за одмеравање накнаде нематеријалне штете, и то време проведено у притвору, врсту кривичног дела која је тужиоцу била стављена на терет, његово породично и здравствено стање, као и сврху и циљ ове накнаде, те да је у време неоснованог лишења слободе тужилац започео процес ресоцијализације и да је поновно хапшење проузроковало нове негативне реакције средине, налази да тужиоцу припада правична накнада нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе од укупно 250.000,00 динара, применом одредбе члана 200. Закона о облигационим односима у вези одредбе члана 232. Закона о парничном поступку.

Сагласно наведеном, Врховни касациони суд налази да је правилно првостепени суд применио материјално право и обавезао тужену да тужиоцу исплати 250.000,00 динара, док је преко досуђених до тражених 710.000,00 динара правилно одбијен као неоснован тужбени захтев, с обзиром да би се досуђивањем већих износа накнаде преко досуђених погодовало тежњама које нису спојиве са сврхом и циљем којом ова накнада служи, а досуђени износ може тужиоцу пружити довољну сатисфакцију за штету коју је претрпео.

Неосновано се ревизијом указује да је досуђени износ накнаде нематеријалне штете прениско одмерен, с обзиром да се при одмеравању ове накнаде узимају у обзир како објективне, тако и субјективне околности, као и да је реч о јединственом виду штете која обухвата све штетне последице везане за личност оштећеног проистекле из неоснованог лишења слободе, па би се досуђивањем већег износа погодовало тежњама које нису спојиве са природом и циљем ове накнаде. Наиме, новчаном накнадом нематеријалне штете душевни бол се не отклања, већ се ублажава, јер накнада представља сатисфакцију (морално задовољење) и није у функцији еквивалента, као код материјалне штете, због чега никада неће бити једнака штети, нарочито имајући у виду субјективну процену оштећеног. Зато се по оцени Врховног касационог суда досуђеним износом тужиоцу пружа одговарајућа сатисфакција за штету коју је претрпео, а са друге

стране досуђени износ не води остваривању лукративних циљева, што је у складу са принципом правичности који се примењује. Стога је у том делу ревизија тужиоца уважена и другостепена пресуда преиначена, док је у осталом делу ревизија одбијена, као неоснована.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. и члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**